

Український державний університет
імені Михайла Драгоманова
Педагогічний факультет
Кафедра образотворчого мистецтва

**РОБОЧА ПРОГРАМА (СИЛАБУС)
НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
НАВЧАЛЬНО-ТВОРЧА ПРАКТИКА (ПЛЕНЕР)**

Освітньо-професійна програма «Образотворче мистецтво»

Галузь 02 Культура і мистецтво

Спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Освітній рівень бакалавр

Рік навчання 2024-25, 2; 4 семестри

Денна форма навчання

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Курс	1; 2
Семестр	2; 4
Кількість тижнів	4
Кредитів ЄКТС	6
Годин	180
Форма контролю	Диференційований залік

КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Викладач	© доц. Сова Ольга Сергіївна
Профіль викладача	http://surl.li/inhps0
e-mail	o.s.sova@npu.edu.ua

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Настановна конференція	
Звітна конференція	
Курс в Moodle	https://moodle.npu.edu.ua/course/view.php?id=875
База проведення практики	Ботанічні сади, вулиці та парки м. Києва тощо

1. ОСНОВНА МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета практики полягає в активному розвитку Ваших художніх здібностей на основі:

- закріплення та розширення теоретичних і методичних знань з образотворчого мистецтва;
- вироблення умінь створювати візуальне зображення на відкритому повітрі;
- надання ґрунтовного розуміння методики навчання образотворчого мистецтва на пленері, що є основою професійної майстерності вчителя-художника.

Ми з вами дослідимо,

- як сформувати художньо-образні просторові орієнтації та здатності зображувати натуру у великомасштабному панорамному просторі на двовимірній площині формату;
- як вдосконалити професійні вміння і навички цілісного сприймання натури в умовах пленеру;
- як відтворити засобами живопису кольорові співвідношення оточуючої дійсності;
- як використовувати на практиці технологічні відмінності художньої роботи лесувальними і корпусними фарбами, методи оптичного та механічного змішування фарб, різноманіття живописних прийомів;
- як писати швидкі та довготривалі живописні етюди з натури та створювати художні твори, на основі зібраного матеріалу, що можуть бути презентованими в різних форматах;
- як трансформувати отриманий досвід в практику роботи художника-педагога.

Ми розширимо ваш практичний досвід художника під час реалізації наступних завдань:

- відтворюємо живописне зображення природних елементів засобами акварелі;
- зображаємо складові пейзажу графічними матеріалами;
- досліджуємо колірно-тональні співвідношення, відображення простору і станів природи у пейзажних мотивах засобами гуашевого живопису;
- опановуємо відтворення глибини простору пейзажу м'якими матеріалами.

Керівництво практикою забезпечують викладачі-методисти, які нададуть Вам всю необхідну консультативну допомогу в організації та плануванні самостійної професійної діяльності, а також підкажуть як підвищити її продуктивність. Викладачі завжди намагаються створити на заняттях вільну мистецьку атмосферу, що буде потребувати Вашої здатності до плідної, активної художньої праці, бажання створювати якісний арт-продукт, відкривати нові горизонти власної творчості.

Ми прагнемо, щоби наприкінці вивчення курсу ви впевнено володіли різноманітними техніками, сміливо реалізовували власний задум в авторському художньому творі. Важливо, що це буде запорукою вашої мобільності, конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці.

2.РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

КОМПЕТЕНТНОСТІ

ПК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва у процесі навчання, під час художньої діяльності або організації різнорівневої художньої освіти, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів відповідних наук і характеризується певною невизначеністю умов.

ЗК06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК09. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ФК01. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

ФК04. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах.

ФК09. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ

ПР01. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПР02. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПР06. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРО8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПРО9. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості. застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

---

3. ПОЛІТИКА ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

---

1. Під час практики для нас важлива щоденна робота студента, його відповідальна підготовка до кожного пленерного заняття, консультації з викладачем. Студент-практикант працює в природних умовах у вільний від навчання час.

Відповідальність за наявність необхідного для пленеру устаткування несе студент, а не викладач або Університет.

2. Студенти будуть нести відповідальність за вчасне виконання всіх передбачених завдань курсу практики. Відсутність студента на практиці не знімає цієї відповідальності. Якщо у вас виникають труднощі з виконанням завдань практики, приходьте на консультації, щоби ми могли працювати разом.

3. Під час практики ми заохочуємо студентів обговорювати досліджувані проблеми, задавати запитання. Самостійна робота не відміння дискусій з одногрупниками, викладачами, колегами.

4. Якщо у вас виникатимуть питання щодо оцінки або бажання оскаржити її, коректним буде запитати про це протягом дня після її отримання. Виявлення, запобігання і врегулювання конфліктів регулюється Положенням про врегулювання конфліктів у УДУ імені Михайла Драгоманова <https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-vrehuliuvannia-konfliktiv-v-udu-imeni-mykhaila-drahomanova>

5. Ми підтримуємо індивідуальну траєкторію навчання студентів за рахунок вільного вибору місць самостійного проведення пленерних занять, а також сприяємо відпрацюванню пропущених днів практики з підтверджених документами поважних причин.

6. Ми підтримуємо найвищі стандарти академічної доброчесності, отже, неприпустимими є копіювання робіт інших студентів і митців, плагіат. Ми можемо навчатися в інших, проте завжди несемо індивідуальну відповідальність за власну роботу і розуміння матеріалу. Будь-який студент, який не в змозі віддати належне за ідеї або матеріали, взяті з інших джерел, винний у плагіаті. Етичні принципи академічного навчання в університеті реалізуються згідно Положення про академічну доброчесність <https://udu.edu.ua/universytet/prozoryi-universytet#polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-v-udu>.

7. Не бійтеся помилятися. Хоча ми, звичайно, будемо оцінювати ваші навчально-творчі роботи, але ми ніколи не будемо судити про вас, ваш інтелект і ваші здібності.

---

4. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ПРАКТИКИ

---

1. Музика О. Я. Пленер : практика з образотворчого мистецтва : навчально-методичний посібник / укладач : О. Я. Музика. Умань : ФОП Жовтий О.О., 2016. 134 с.
  2. Сова О.С. Навчання образотворчого мистецтва на пленері : Навчальний посібник. К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 104 с.
  3. Урсу Н. О., Гуцул І. А. Теоретичні основи композиції : Навчально-методичний посібник для студентів ЗВО художніх та художньо-педагогічних спеціальностей. Вид. 2. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2018. 166 с.
  4. Шалварова К.С., Плазовська Л.В., Васильківська К.М., Гармата В.М. Художньо-педагогічна практика майбутніх учителів. Образотворче мистецтво. К. : Політехніка, 2007. 40 с.
  5. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення: навч. посіб. Тернопіль:
-

5. ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ ПРАКТИКИ

1. Вивчення елементів пейзажу засобами акварельного живопису
2. Відтворення природних мотивів графічними матеріалами.
3. Художньо-творче дослідження станів природи засобами живопису гуашшю.
4. Тональне вивчення зображення глибини простору м'якими матеріалами.

1. Творча пленерна практика проводиться як активна – студент самостійно під наглядом педагога-консультанта, методиста і куратора веде художньо-творчу роботу. Навчальний матеріал практики, її зміст, критерії та порядок оцінювання та додаткова інформація буде зберігатися на веб-сайті курсу за посиланням <https://moodle.npu.edu.ua/course/view.php?id=875>. Прохання повідомляти про технічні проблеми веб-сайту практики, інакше ми вважатимемо, що всі студенти мають доступ до її матеріалів і завдань курсу.

Перебіг практики здійснюється відповідно Положенню про організацію та проведення практики студентів УДУ <https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-ta-provedennia-praktyk-studentiv-udu-imeni-mykhaila-drahomanova>

Перед початком практики студент отримує попередню консультацію викладача під час настановної конференції, отримує щоденник практики, де зазначені всі навчально-творчі завдання, які слід виконати. За допомогою куратора студент складає план роботи на період проходження практики: групові та самостійні заняття на пленері.

2. На наступному етапі студент спільно з групою, у супроводі куратора і консультанта відвідує заняття на пленері, де виконує окреслені завдання. На цьому етапі студент має продемонструвати вміння роботи над пейзажним живописним етюдом, або графічною зарисовкою, під наглядом викладачів-методистів, дослухаючись до їх порад і зауважень.

3. Під час самостійної роботи над завданнями, студент має продемонструвати вміння самоорганізуватися та виконувати навчальні і творчі завдання без супроводу викладача.

4. Наприкінці перших десяти днів після закінчення практики студенти здають звітну документацію – щоденник практики та навчально-творчі роботи. Оцінювання продуктів творчої діяльності відбувається у вигляді екзаменаційного (залікового) перегляду навчальних і творчих робіт художньою радою кафедри.

6. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ, КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання здійснюється згідно Порядку контролю якості знань студентів УДУ імені Михайла Драгоманова <https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-poriadok-kontroliu-iaкости-znan-studentiv-udu-imeni-mykhaila-drahomanova>

1 курс, 2 семестр

Квіти (лілеї, соняхи, мальви...)	4
Дерева різних порід: сосни, берези, дуби тощо	4
Частина стовбура дерева/коріння (детальна промальовка кори)	4
Гілка дерева (яблуня, груша, сосна...)	4
Човен у воді/ місток/очерет у воді (віддзеркалення в воді)	4
Етюд «Перед дощем» (хмари, небо)	4
Етюд «Вечір» (захід сонця)	4

Скелі, каміння (поодинокі та групи)	4
Луки (трава, квіти, кущі)	4
Стежина в траві	4
Скирта сіна (каміння, скелі) у пейзажі	4
Тин, огорожа	4
Морські (річні) мушлі (риби, краби, раки тощо)	4
Комахи з детальною промальовкою - жуки, бабки, метелики...	4
Етюди фруктів (ягід, овочів на пленері)	4
Начерки тварин, птахів (свійських та диких)	10
Розлоге дерева з оточенням (рисунок)	15
Натюрморт з польовими квітами на пленері (сонячне освітлення) (живопис)	15
ПІДСУМКОВИЙ РЕЙТИНГОВИЙ БАЛ	100

2 курс, 4 семестр

Паркові зарисовки – фонтани, альтанки, скульптури	10
Пейзаж у сонячну погоду	5
Пейзаж «Туман», «Ранок»	5
Пейзаж «Перед грозою»	5
Етюди паркової архітектури	5
Пейзаж «Вітер»	5
Зарисовки «Сходи», «Портали»	5
Пейзаж «Захід сонця»	5
Вікна з оздобленням ліпниною	5
Морський (річковий) пейзаж	5
Решітки, огорожі	5
Настрєвий пейзаж «На літньому лузі»	5
Пейзаж «Сосни на тлі неба»	5
Настрєвий багатоплановий пейзаж з елементами паркової архітектури (рисунок)	15
Натюрморт з квітами та фруктами в пейзажному середовищі (живопис)	15
ПІДСУМКОВИЙ РЕЙТИНГОВИЙ БАЛ	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	5 балів	4 бали	3 бали	0 балів
Змістова повнота й оригінальність навчально-творчої роботи 33,3%	Ідея навчально-творчої роботи повністю відповідає змісту завдання, є художньо виразною та цілісною, самостійною та інформативною	Ідея навчально-творчої роботи відповідає змісту завдання, є досить виразною та інформативно, містить елементи оригінальності	Ідея навчально-творчої роботи частково відповідає змісту завдання, є маловиразною й малоінформативно, що ґрунтується на існуючих зразках	Ідея навчально-творчої роботи не відповідає змісту завдання або є невиразною та шаблонною

Образотворча грамотність навчально-творчої роботи 33,3%	Студент застосовує закони і прийоми композиції (єдність, контраст, баланс, рух, домінанта, ритм тощо), колірні гармонії, використовує образотворчі техніки з майстерністю	Студент частково застосовує закони і прийоми композиції (єдність, контраст, баланс, рух, домінанта, ритм тощо), колірні гармонії, використовує образотворчі техніки з достатнім вмінням	Студент застосовує закони і прийоми композиції, колірні гармонії та використовує образотворчі техніки на елементарному рівні	Студент ігнорує закони і прийоми композиції, колірні гармонії, не володіє образотворчими техніками
Презентація 33,3%	Студент дотримується послідовності виконання всіх стадій навчально-творчого завдання, результат роботи характеризується акуратністю та контролем за процесом	Студент загалом дотримується послідовності виконання всіх стадій навчально-творчого завдання, поодинокі моменти неакуратної роботи не впливають на загальне художнє враження	Студент слабо опанував послідовності виконання всіх стадій навчально-творчого завдання, неконтрольованість і неакуратність процесів заважає художньому сприйманню кінцевого результату	Студент ігнорує грамотну послідовності виконання всіх стадій навчально-творчого завдання, робота виконано неакуратно та поза творчим контролем

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
65-69	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва, протокол №__ від 2025 р.